

Program politic: Diaspora demnă

Rezultatele alegerilor prezidențiale din 2014 și 2019 au demonstrat că **diaspora românească are potențialul de a se manifesta ca o comunitate omogenă de cetățeni activi și responsabili**. Mai mult decât atât, în 2014, participarea democratică în condiții extrem de dificile a diasporei a produs un salt calitativ pentru societatea românească în totalitatea sa, demonstrând astfel **interdependența dintre românii diasporeni și cei de acasă**.

Diaspora românească are un **caracter aparte**. Aceasta s-a construit în diferite perioade și zone ale globului. Românii din vecinătatea țării precum cei din Republica Moldova și-au pierdut cetățenia fără voia lor, iar după recăpătarea acesteia au devenit diaspora. Românii care au reușit să fugă de sistemul comunist au devenit diaspora. Cei care au plecat în anii 1990, pentru a scăpa de nedreptățile tranziției, au devenit diaspora. Românii ce au emigrat în Uniunea Europeană după 2007 au devenit diaspora. Astfel, **avem două diviziuni diasporice majore divizate temporal și spațial între o diasporă istorică și una emergentă**.

Din păcate statul român nu a fost capabil să le ofere cetățenilor săi motivele necesare pentru a nu pleca după 1990. Instituțiile slabe, lipsa justiției de tranziție, instabilitatea politică, corupția endemică și crizele economice de la sfârșitul anilor 1990 și 2000 i-au făcut pe români să plece masiv. Mulți dintre ei au plecat pentru că și-au pierdut speranța în ziua de mâine.

Majoritatea celor plecați în afara granițelor au rămas conectați cu România iar asta se observă cel mai bine în **tendința de creștere a remitențelor și a participării la urne**. Banca Mondială arată că remitențele către România au ajuns la aproape **7 miliarde de euro (3% din PIB) în 2019**. Același trend se manifestă și la prezența la urne, **unde la ultimul tur de scrutin au votat aproape un milion de români**.

Prin urmare, diaspora românească este un **bun național cu valoare inestimabilă**, iar statul Român are obligația de a crea un cadru legislativ care să îi redea demnitatea și să îi recâștige încrederea. De aceea, obiectivul meu general este ca împreună cu colegii de partid să coagulăm politicile pentru diaspora și să le organizăm pe domenii strategice într-un **Pachet Legislativ Comprehensiv pentru Diaspora**. Mai mult, acest pachet legislativ va avea datoria de a **reconceptualiza diaspora nu ca pe un grup distinct dependent de ajutorul statului, ci ca parte integrantă a societății**

românești cu un capital uriaș în dezvoltarea României. În acest sens, se vor viza ameliorarea și armonizarea cadrului legislativ existent în această direcție, pentru a reflecta **interdependența dintre diaspora și statul român.**

Propuneri:

1. De la *brain drain* la *brain regain*

Țări precum Canada sau Australia au înțeles încă de la începutul anilor 1980 importanța atragerii creierelor din alte state în competiția către excelență, demarând reforme consistente ale legislației în acest sens. De aceea au creat legi pentru atragerea migranților educați și a celor înalt calificați pe domenii de interes strategic. Unul dintre cei mai atractivi factori pentru aceștia a fost bugetul crescut pentru cercetare și dezvoltare din țările de destinație, iar unul din factorii care au dus la plecarea acestora din țara de origine a fost slaba guvernanță.

a. Crearea unui organ de consultare a diasporei

Acesta va avea două funcții majore. Prima va fi de consultare pentru îmbunătățirea politicilor și legislației statului în toate domeniile. A doua funcție va fi crearea unei rețele instituționalizate care să faciliteze circulația creierelor, împărțită pe domenii de activitate (economie, business, inginerie, educație, medicină, cercetare, dezvoltare, etc.);

b. Diaspora în Administrația Publică

Acest program va fi dezvoltat după modelul Diaspora StartUp, sau Brain Regain al Băncii Naționale a României. Vizează atragerea specialiștilor români din străinătate cu experiență în politici publice în administrația publică românească. Astfel va avea loc schimbul de bune practici, înprospătarea, eficientizarea și creșterea performanței administrației publice românești.

2. Programul pentru reintegrare

Pandemia Covid-19 și Brexit-ul au făcut ca nenumărați români să se reîntoarcă în România. Reintegrarea reprezintă un aspect fundamental pentru românii care decid să se întoarcă acasă.

Pentru ca reîntoarcerea să fie sustenabilă, este nevoie de un program de reinserție care să faciliteze participarea acestora la viața social-culturală și economico-politică a comunității.

Politicile de reintegrare trebuie cuplate cu protecția drepturilor și oportunități de dezvoltare a celor care doresc să revină în țară. Astfel, pentru ca reintegrarea să fie de succes, programul se va concentra pe trei elemente cheie:

a. Oportunități pentru a sprijini activitățile generatoare de venit

Cei care doresc sau trebuie să se reîntoarcă în România vor beneficia de sprijinul statului pentru găsirea unui loc de muncă printr-un mecanism fast-track pus la dispoziție de ANOFM;

b. Sănătate psihologică

Cei care se pregătesc de revenirea în țară vor avea la dispoziție un program de consiliere psihologică, prin centrele comunitare din zona lor. Aceștia vor avea posibilitatea să continue acest program în țară pentru a facilita sănătatea psihologică sustenabilă a acestora;

c. Reintegrarea în comunitate

După revenirea în țară, organele locale vor trebui să se ocupe de reintegrarea în comunitate a diasporienilor printr-un program ce vizează diferite politici sociale.

3. Centrele comunitare românești din diaspora

Deși legea Nr. 86/2016 din 3 mai 2016 privind instituirea centrelor comunitare încă se află într-un blocaj legislativ, vor trebui clarificate atribuțiile acestora. Astfel propun patru atribuții a acestora:

- c. Centrele comunitare se vor ocupa de **consilierea psihologică continuă** a românilor care se confruntă cu probleme precum sindromul Italia, sunt victime ale traficului sau ale altor abuzuri;
- d. Centrele comunitare vor pune la dispoziția românilor **cursuri de limbă și integrare** în societățile unde aceștia se află;
- e. Centrele comunitare se vor ocupa de **organizarea de tabere de vară în România** pentru copiii celor din diaspora;
- f. Centrele comunitare se vor ocupa de **repatrierea celor decedați**.

4. Votul prin internet – singura modalitate de creștere a calității democrației în epoca post-covid19

Pandemia covid-19 demonstrează **beneficiile internetului și a serviciilor digitale**. O parte semnificativă din **bugetul Mecanismului de Redresare și Reziliență al Uniunii Europene** va fi dedicată sectorului digital. Discuțiile cu privire la **sistemul public de identificare electronică la nivelul UE (e-ID)** sunt într-un stadiu avansat și se preconizează propunerea unei inițiative în acest sens la mijlocul anului 2021. Pe acest fundal normativ și bugetar european prielnic, voi sprijini proiectul legislativ pentru votul electronic la distanță propus de USR, cu următoarele adăugiri:

- a. Sistemul implementat va fi bazat pe **tehnologia blockchain**;
- b. Acesta va intra în funcțiune în **2024**;
- c. **Sistemul de vot electronic va funcționa în paralel cu cel clasic sau prin corespondență**, până la momentul în care se va trece natural doar la cel electronic.

5. Creșterea reprezentativității în Parlament

Este inacceptabil ca diaspora de peste 5 milioane să fie reprezentată în Parlament de 6 parlamentari. Practic fiecare deputat al diasporei este responsabil de reprezentarea a un milion de oameni. Nici 10 deputați și 4 senatori nu este de ajuns. Circumscripția electorală nr. 43 va trebui să aibă aceeași pondere cu celelalte circumscripții naționale. Pentru a face posibilă creșterea numărului de parlamentari pentru diaspora **va fi nevoie de legitimarea politică și socială a acestui demers**. Dacă pe partea politică avem indicatorii necesari pentru a legitima nevoia creșterii reprezentativității pentru diaspora, pe partea socială datele încă lipsesc. De aceea avem nevoie de două instrumente. În primul rând este necesară **cartografierea românilor aflați în străinătate și date mai clare referitoare la numărul acestora**. În al doilea rând, este nevoie de **consultarea românilor din diaspora** cu privire la creșterea reprezentativității lor în parlament. Pentru asta voi propune următoarele:

- a. ***Modificarea legii 299/2007 privind înființarea Agenției pentru Cercetare, Strategie și Sprijin pentru Diaspora***

Voi propune reclădirea acestei agenții pe o bază solidă. Astfel aceasta se va redenumi Agenția de Cercetare a Fenomenului Migrațional Românesc și va avea drept scop crearea unui registru al diasporei, după analiza proceselor de migrație, cartografierea și

contabilizarea diasporei românești. Procesul de selecție a personalului va fi bazat pe concurs care va prioritiza competența și transparența;

b. Demararea unei inițiative cetățenești

Aceasta va avea scopul de a legitima demersurile legislative din Parlament pentru creșterea numărului de deputați și senatori din circumscripția 43.

6. Republica Moldova ca parte integrantă a diasporei românești

Republica Moldova are un statut special pentru România. Avem **un milion de cetățeni Moldoveni** care au redobândit cetățenia română în baza legii 21/1991, însă mulți dintre ei, la fel ca și noi au plecat la muncă sau la studii în Uniunea Europeană pe baza cetățeniei. Practic, cetățenia română a funcționat ca poartă către vest și către bunăstare. Această situație a funcționat ca efect advers al legii și a dus la exodul cetățenilor.

Procesul de redobândire a cetățeniei în baza legii nr. 21/1991 a devenit unul extrem de anevoios, existând cazuri unde oamenii așteaptă chiar și 3-4 ani pentru primirea cetățeniei.

Astfel voi propune **modificări la art. 11 din Legea nr. 21/1991**. Pe lângă depunerea cererilor de cetățenie prin mandatar, dată fiind pandemia covid-19, **se va adăuga și depunerea acestora online**. Aceasta va elimina toate barierele în calea obținerii cetățeniei române.